

Mihai STAN

S-a născut pe data de 9 iulie 1943, în București.

Ciclul primar, gimnazial și liceal la Liceul Nr. 1, azi Colegiul Național „Vladimir Streinu” din Găești (1960). Din cauza unor restricții de ordin politic (tatăl ofițer, deținut politic) se înscrie doar la Școala Tehnică de Petrol și Gaze din Ploiești, pe care nu o termină, fiind încorporat la o unitate militară de muncă. Absolvent al Facultății de Filologie a Institutului Pedagogic din Pitești (1966). Este muncitor la depozitul de carte al librăriei din Găești. Profesor de limba și literatura română la Institutul Special de Reeducare a Minorilor din Găești (1966-1977). Apoi profesor la Picior de Munte și la Școala „Coresi” din Târgoviște (1989-2000). Conduce Cercul metodic al profesorilor de limba și literatura română din Târgoviște (1991-2000).

Debut publicistic și colaborări:

A debutat cu articole privind psihologia delicventului minor, apărute în „Reeducarea minorilor”, buletinul intern al institutelor de profil, ce apărea ca supliment al revistei „În slujba patriei”. Colaborează la „Dâmbovița”, „Graiul Dâmboviței”, „Jurnal de Dâmbovița”, „Litere”, „Jurnal de București”, „Curier”, „Literaturul”, „Sud”, „Eroica”, „Bucureștiul literar și artistic” cu articole și studii de specialitate. Înființează revista „Coresi” a elevilor Școlii Nr. 5 Târgoviște. În perioada 1995-1996, moderează la Radio D Târgoviște o emisiune săptămânală de cultură ce avea ca rubrici permanente: „Capcanele limbii române”; „Cărți pentru week-end”. Fondează editura „Bibliotheca” din Târgoviște (1997), al cărei director-proprietar este. Redactor-șef fondator al revistei „Limba și literatura română” a Inspectoratului Școlar Județean Dâmbovița (1998), redactor-șef fondator al revistei lunare de cultură „Litere”, ce apare la Editura Bibliotheca, prin efortul financiar și logistic al

acesteia (din 2000), redactor-fondator al revistei de cultură „Armonia”, serie nouă (2005), membru în consiliul de coordonare editorială al revistei „Eroica” (2007), redactor la „Bucureștiul literar și artistic” (2011). Secretar al Academiei Internaționale „Mihai Eminescu” din București (româno-indiană) înființată în 1987 și vicepreședinte al Asociației Culturale Româno-Indiene (2004).

Este membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România (1999), membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (2005), membru al Uniunii Scriitorilor din România (2014).

Debut și activitate editorială:

A debutat cu volumul „Admiterea în liceu” în anul 1993.

Ulterior, a fost autor sau coordonator al lucrărilor „1897-1997 Centenar. Primăria orașului Târgoviște” (1997), „Îndrumar pentru examenul de capacitate și de admitere. Literatură I-II” (1998), „Scriitori dâmbovițeni: bibliografie școlară. Vol. I Clasicii” (1998). Îngrijește volumul „Crai Negru” al poetului Ion Vrăbiescu, apărut postum. Coautor al volumului „Mihai Viteazul în memoria urmașilor” (2001). Îngrijește, împreună cu Iulian Filip, antologia „Poezia acasă: poeți contemporani din Basarabia” (2003); ediția a II-a premiată la Salonul Internațional de Carte din Chișinău (2007), locul al II-lea în topul celor mai citite cărți editate în 2007 în Republica Moldova. Romanul „Clone” (2003), departe de a fi unul în spirit SF, este un roman alegoric, cu trimiteri sarcastice la contemporaneitate. Un univers clonat, bogat în ficțiune, dominat de puterea manipulării (temporală, spațială, informațională); proiecții psihologice, tulburătoare și realități ce trimit explicit la România de azi. În „Paradis” (2004) – „un roman al destinelor refuzate” – sunt înfățișate drama intelectualului român în timpul comunismului, precum și avatarurile acestuia în contemporaneitate; prin decalc, pastişă sau rezonanțe ale limbii de lemn, este ilustrată gândirea îngrădită a românilor în epocă. Tema este continuată în „Ieșirea din paradis” (2007). „Exodul. Clone 2” (2011) continuă pseudo-SF-ul din 2003, o satiră a lumii contemporane. Coordonează colecțiile „Eseu” și „Proză contemporană” ale Editurii Bibliotheca în care au apărut scriitori precum Mircea Horia Simionescu, Barbu Cioculescu, Alexandru George, Henri Zalis, Mircea Constantinescu, Liviu Grăsoiu, Tudor Cristea, Daniela-Olguța Iordache, George Coandă, Victor Petrescu, Mihai Gabriel Popescu, Emil Stănescu, Sultana Craia, Emil Vasilescu, George Anca, Florentin Popescu, Emil Lungeanu, Eusebiu Platcu, Lilica-Voicu Brey, Costache Olăreanu, Corneliu Popescu, Corin Bianu, Dan Gîju, Gheorghe Duță-Micloșanu, Nicolae Neagu, George Toma Veseliu, Valeriu Râpeanu, Gheorghe Buluță, Mircea Anghelescu, Crisula Ștefănescu, Nicolae Rădulescu, Ștefania Rujan, Dumitru Ungureanu ș.a. O atenție deosebită a acordat publicării unor cărți semnate de scriitori din Republica Moldova, membri ai Societății Scriitorilor Târgovișteni și ai redacției Litere din Chișinău: acad. Mihai Cimpoi, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu,

Aurelian Silvestru, Vasile Romanciuc, Igor Șarov (cu acesta, director al Editurii Cartdidact a editat în tandemul Bibliotheca-Cartdidact mai multe volume).

Cărți de autor publicate:

- *Clone* (roman), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2003;
- *Paradis* (roman). București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2004;
- *Destin într-un timp dogmatic*. Ion Gavrilă în dialog cu Mihai Stan, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005;
- *Lecturi empatice*, București, Editura AIME, 2006;
- *Rătăcirile unui caligraf*. Mircea Horia Simionescu în dialog cu Mihai Stan, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2006;
- *Ieșirea din Paradis* (roman), București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2007;
- *Confreria. Convorbiri și confesiuni*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2009;
- *Paradis. Ieșirea din Paradis* (ediția a II-a), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2009;
- *Exodul. Clone 2*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011;
- *Paradis. Ieșirea din Paradis*, Iași, Editura Tipo Moldova, Colecția Opera Omnia – Proză contemporană, 2012;
- *Clone. Invazia. Exodul*, Iași, Editura Tipo Moldova, Colecția Opera Omnia – Proză contemporană, 2012;
- *Lecturi empatice 2*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2013;
- *Întoarcere în Paradis*, Editura Semne, București, 2015;
- *Confreria. Convorbiri și confesiuni. Vol. 2 – O istorie a Societății Scriitorilor Târgovișteni în interviuri*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2017;
- *Drumul cărții. Din jurnalul unui editor*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2018;
- *Lecturi empatice 3*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2019;
- *Un veac printre cărți Barbu Cioculescu în dialog cu Mihai Stan*, volum îngrijit de Mihai Stan, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2019.

Cărți publicate în colaborare:

- *1897-1997. Centenar. Primăria orașului Târgoviște* (monografie), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1997;
- *Îndrumar pentru examenul de capacitate. Sintaxa frazei*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1996; Ediția: a II-a (1997), a III-a (1998);
- *Îndrumar pentru examenul de capacitate și de admitere. Literatură*, Vol. I-II, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1998;
- *Scriitori dâmbovițeni: bibliografie școlară. Vol. I: Clasicii*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1998;
- *Sintaxa frazei: (Gramatică – clasa a VIII-a): Îndrumar pentru examenul de capacitate*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999;

- *Limba și literatura română: examenul de capacitate și de admitere în liceu 2000*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000;
- *Mihai Viteazul în memoria urmașilor*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2001;
- *Litere 100. Istoria unei reviste literare dâmbovițene*, Societatea Scriitorilor Târgovișteni & Ed. Bibliotheca, 2008;
- *Târgoviște. Călători străini. Cronicari, vol. I (crestomație)*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2010;
- *Târgoviște în literatură. 1800-1918, vol. II (antologie)*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2010.
- *Enciclopedia orașului Târgoviște*, ediția I (2011), a II-a (2012), Târgoviște, Editura Bibliotheca;
- *Simpozion Național Școala prozatorilor târgovișteni. Receptarea critică a operei lui Mircea Horia Simionescu*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014;
- *Elena Văcărescu și spiritualitatea românească în Europa. Studii și articole*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014;
- *Litere. Istoria unei reviste de cultură dâmbovițene 2000-2015*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2015;
- *Simpozion Național Școala prozatorilor târgovișteni. Receptarea critică a operei lui Costache Olăreanu*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2015;
- *Mihai Cimpoi un senior al culturii*, Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2015;
- *Societatea Scriitorilor Târgovișteni. Din istoria unei grupări literare*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, ediția I (2013), ediția a II-a (2015);

Antologii:

- *Caiete Litere I. În căutarea unui topos liric*, Societatea Scriitorilor Târgovișteni & Editura Bibliotheca, 2006;
- *Caiete Litere II. 30 de prozatori*, Societatea Scriitorilor Târgovișteni & Grupul Editorial Bibliotheca&Marcona, 2007;
- *Poezia acasă: poeți contemporani din Basarabia*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2003;
- *Poezia acasă: poeți contemporani din Basarabia*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2007;
- *Târgoviște-India. Antologie poetică / Poetical Antology*, Societatea Scriitorilor Târgovișteni & Asociația Culturală Româno-Indiană (Rica), colecția Biblioteca SST, Editura Bibliotheca, 2008;
- *Caiete Litere III. Treptele visului. Tineri poeți dâmbovițeni*, Societatea Scriitorilor Târgovișteni & Editura Bibliotheca, 2008;
- *Târgoviște-Chişinău-Sankt Petersburg* (antologie bilingvă română-rusă), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012.

Îngrijiri:

- *Crai Negru*. Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 1998; *Enciclopedia orașului Târgoviște*, Ediția I (2011), a II-a (2012), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012.

Premii, diplome și recunoașteri:

- Ordinul Ziariştilor clasa I-aur (2007);
- Premiul pentru proză (romanul „Paradis”) al Societății Scriitorilor Târgovișteni (2005);
- Premiul „I.C. Vissarion” pentru proză SF al Societății Scriitorilor Târgovișteni pentru romanul „Clone 2. Exodul” (2012);
- Premiul Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Pitești pentru proză cu volumul „Drumul cărții. Din jurnalul unui editor” (2018);
- Medalia „Meritul cultural” clasa I (2004), Medalia „20 de ani de activitate” a Asociației Naționale „Cultul Eroilor” (2011);
- Diploma de Excelență a Primăriei din Târgoviște pentru activitate culturală (2010);
- Diploma de Onoare a Primăriei Chișinău pentru contribuția la fondarea și organizarea Bibliotecii „Târgoviște” din Chișinău, prin donarea a circa 10000 de volume;
- Medalia „Meritul civic” decernată de președintele Republicii Moldova (2012);
- Cetățean de onoare al municipiului Târgoviște (2013).

Referințe:

- Academia Română. *Dicționarul general al limbii române*. vol. S-T, București, Editura Univers Enciclopedic, 2007, p. 357-358;
- Victor Petrescu, Serghie Paraschiva, *Dicționar de literatură al județului Dâmbovița 1508-1998*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999, p. 205-206;
- Mihai Gabriel Popescu, *Memoria dascălilor noștri, IV*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000, p. 112-113;
- Marin Neagu, *Istoria literaturii române în date*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2001, p. 220-227;
- Mihai Gabriel Popescu, *Memoria dascălilor noștri, V*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2003, p. 80;
- Victor Petrescu, *Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900-2004*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005, p. 214-216;
- Henri Zalis, *O istorie condensată a literaturii române. 1880-2000*. vol. II, *Lecturi polivalente. Itinerar sufletesc*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2006, p. 255-257;
- Florentin Popescu, *Eu v-am citit pe toți*. vol. I, *Mihai Stan. Universul concentraționar românesc inedit*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2007,

p. 242-244;

- Henri Zalis, *O istorie condensată a literaturii române, 1880-2000*. ediția a II-a, revăzută și adăugită, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2007, p. 582;
- George Coandă, *Istoria Târgoviștei. Cronologie enciclopedică*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2007, p. 397, 402, 421, 432, 438;
- Tudor Cristea, *De la clasici la contemporani*. Târgoviște, Grupul Editorial Bibliotheca-Marcona, 2008, p. 279-282;
- Florentin Popescu, *Eu v-am citit pe toți*. vol. II, *Biografia ca narațiune: Mihai Stan*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2009, p. 285-287;
- Florentin Popescu, *Noi portrete în peniță*, București, Editura Rawxcoms, 2010, p. 192-197;
- *Enciclopedia orașului Târgoviște*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011, p. 415;
- Niculae Ionel, *Scriitori târgovișteni*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012, p. 22-29, 51-58;
- Margareta Bineață, *Cărți și autori de azi. Eseuri critice*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012, p. 92-104;
- Tudor Cristea, *Revizui și consemnări. Eseuri de critică și istorie literară*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012, p. 261-272;
- Florentin Popescu, *Salonul cu portrete în peniță*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012, p. 207-212, 227-230;
- Emil Vasilescu, *Mihai Viteazul și posteritatea*, în „Biblioteca”, nr. 8-9, 2001, p. 277;
- Tudor Cristea, *Parodic și parabolă*, în „Litere”, nr. 9(42), sept. 2003, p. 8-9;
- Sultana Craia, *Un roman postmodern*, în „Universul cărții”, nr. 10, oct. 2003, p. 11;
- *Poduri lucrătoare spre integrarea noastră cu noi*, în „Capitala”, 24 febr. 2004, p. 8;
- Florentin Popescu, *Poezia de peste Prut*, în „Saeculum”, nr. 9, apr. 2004, p. 50;
- Barbu Cioculescu, *În casa poeziei*, în „Litere”, nr. 4-5, (49-50), apr.-mai 2004, p. 12-13;
- Barbu Cioculescu, *Tot despre poezia acasă*, în „Litere”, nr. 6(51), iun. 2004, p. 12-13;
- Henri Zalis, *Mihai Stan – Lecturi polivalente (Itinerar sufletesc)*, în „Convorbiri literare”, nr. 10 (118) oct. 2005, pag. 74;
- Sultana Craia, *Un roman postmodern*, în „Universul Cărții revistă lunară a MMC”, an XIII, nr. 10 (154), octombrie 2003;
- George Coandă, *Un romancier sui-generis: Mihai Stan*, în „Jurnal de Dâmbovița”, 12 martie 2004, nr. 2430, serie nouă anul IV(XI);
- Henri Zalis, *Întâlnire cu un coregraf al anticipației*, în „Contemporanul, Ideea europeană”, nr. 11(632), noiembrie 2004;
- Coandă, George. *Mihai Stan, romancierul mereu surprinzător*, în „Jurnal de Dâmbovița”, 19 aprilie 2005, nr. 2771, an IV(XI), p. 6;
- Barbu Cioculescu, *Un altfel de Paradis*, în „Litere”, anul VII, nr. 7(64), iulie 2005, pag. 8-9; Iulian Filip, *Ieșirea din paradisul clonelor – pe când?*, în „Literatura și arta”, Chișinău, nr. 27 (3123), 7 iulie 2005, p. 3;

- Henri Zalis, *Lecturi polivalente. (Itinerar sufletesc rememorant)*, în „Convorbiri literare”, nr. 10 (118) oct. 2005, pag. 74;
- Florentin Popescu, *Universul concentraționar, într-o viziune românească originală*, în „Oglinda literară”, anul 5, nr. 58, oct. 2006;
- Margareta Bineață, *Între realitate și ingineria (meta)textuală*, în „Litere”, anul IX, nr. 3-4 (96-97), martie-aprilie 2008;
- Nicolae Ionel. *O lume nebună, nebună...*, în „Litere”, anul IX, nr. 6-7 (99-100), iunie-iulie 2008;
- Lucian Chișu, *Pre-textele scriiturii*, în „Caiete critice”, nr. 12 (254), 2008;
- Margareta Bineață, *Paradisul întors*, în „Litere”, anul IX, Nr. 2 (95), februarie 2008, pag. 11-14;
- Barbu Cioculescu, *La Confreria*, în „Litere”, anul X, Nr. 10 (115), octombrie 2009, pag. 8-9;
- Tudor Cristea, *Paradisul după Paradis*, în „Litere”, anul XI, Nr. 1 (118), ianuarie 2010, pag. 11-14;
- Ana Dobre, *Paradisurile lui Mihai Stan*, în „Luceafărul de dimineață”, Nr. 11(1029), noiembrie 2012, pag. 4;
- Liviu Grăsoiu, *Poetul bine deghizat*, în „Litere”, anul XIII, Nr. 11-12(152-153), noiembrie-decembrie 2012, pag. 52-53;
- Daniela-Olguța Iordache, *Paradisul? Între minciuna artei și arta minciunii*, în „Litere”, anul XIV, Nr. 2(15), februarie 2013;
- Tudor Cristea, *Mihai Stan. Paradis. Ieșirea din Paradis*, în „Gazeta Găeștiului”, an VII, nr. 196, ianuarie-februarie 2013, p. 5;
- Corneliu Vasile, *Paradis, Ieșirea din Paradis*, în „Revista Caligraf. Literatură, artă cultură”, an XIII, nr. 4(143), aprilie 2013, p. 4;
- Ana Dobre, *Povestea unui candid voltaireana*, în „Pro Saeculum”, an XII, nr. 5-6(89-90), 15 iulie-1 septembrie 2013, p. 159-160;
- Titi Damina, *Spectacolul ridicol al istoriei*, în „Antares axis libris”, nr. 2, septembrie 2013, p. 48-55;
- Liviu Grăsoiu, *Starea de poezie*, în „Ex Ponto”, nr. 4(41), an XI, octombrie-decembrie 2013, p. 117-119.

Extrase din referințele critice:

E de un efect enorm ideea centrală a cărții după care cercul nenorocit al imaturilor deținuți strânși în chingile terorismului cazon este perfect îmbrățișat de cercul mai larg și mai agresat la rândul-i al lumii de afară – pedagogi, activiști, savanți din academiile cârciumei, reuniunilor tovărășești, ploconelilor. Prin ingenioase procedee stilistice, precum citatul, interpolarea în relatare a mulțimii de elemente ale limbii de lemn, scoatere în vitrina desfășurărilor epice a discursurilor publice (ședințe de partid, expuneri moralizatoare, convorbiri melioriste, cu precădere politice, propagandiste) conferă romanului deplină veridicitate, marca

fidelă a gândirii îngrădite. Înrudită în această privință cu romanul Pupa Russa al lui Gh. Crăciun, care – prin colaje – reconstituie imaginea smintelii totalitarismului ceaușist, ampla panoramă a lui Mihai Stan apăsă mai în surdină clapele erotismelor cu nume violent neaoșe, compensând lipsa culorilor tari cu un umor viu de cea mai bună calitate. Decalcul, pastșa, caricatura, declamația, rezonanțele lemnului împrumutat limbii alcătuiesc un fond istoric ce nu-și slăbește nicicând energia evocatoare înaintea dramei umane, nefericirii. (Mircea Horia Simionescu)

Ceea ce, indubitabil, îl caracterizează pe autor este o fantastică memorie a limbajului epocii, darul de a jubila în termeni necunoscuți generațiilor ce au urmat – termenul de limbă de lemn a oficialității la toate nivelurile fiind, oricum, de factură generală. Capacitate placată pe vocația râsului, în ordinea când a grotescului, când a trăsăturii naturaliste, de viguros șoc și lunecoasă aluzie. (...) Retorica autorului, pe de altă parte, trimite în corzi retorica limbii de lemn, în lingvistice confruntări de viu efect. Precum în acea celebră simfonie a lui Piotr Ceaikovski, unde imnul taberei considerate victorioasă face bucăți imnul adversarului înfrânt. (Barbu Cioculescu)

Folosind calea rememorărilor (intră în colimator ședința de partid, întâlniri cu pedagogi îngrădiți de sminteli propagandistice, inevitabile defulări ș.a.), scriitorul înregistrează o reușită aparte. Una care, pe fondul efemerului lănced, nu se acomodează cu minciuna, cu imbecilizarea. La domnia arbitrariului, naratorul răspunde fără grave turmentări: lumea din jur nu e modelul cel mai bun al intangibilității, totuși, grație tăriei morale, familiei, disimulării gândurilor adevărate, „tovarășii” sunt lăsați să se amăgească. Fără să fie condamnarea Paradisului care ne-a revelat multora drama interioară, însă mizând pe retrăirea mentală a conștientului emițător de mesaje sever critice, proza lui Mihai Stan, publicată la Ed. Muzeul Literaturii Române, este verificabilă documentar, fără să frizeze caricaturalul. Mi se pare o calitate ce operează acolo unde, în alte cazuri, ne lovim de livresc, de literaturizare. (Henri Zalis)

„Ieșirea din Paradis” îmi apare drept un conglomerat textualist, al cărui arhitect de tehnici literare este nativ un pamfletar. Romanului i s-ar potrivi și termenul de postmodernism, care absoarbe în semnificațiile sale toate experimentele posibile. Mihai Stan este un prozator care se pliază cu ușurință pe aproape orice tehnică de redactare literară. Scrie în stil alert, dezinvolt, niciodată zgârcit cu digresiunile, uneori convulsiv. Mesajul romanului se retrage în spatele spectacolului de tip caragialian, jucat în fața cititorului de toți eroii cărții. (Lucian Chișu)

Scris alert, cu sigur simț al limbii și al compoziției, romanul în două părți (care e și un text cu cheie, ce ar fi să stârnească trăitorilor în zona Delurenilor – deveniți, iată, topos literar – acribioase cercetări, este remarcabil. Dacă n-am trăi într-un timp în care oamenii au uitat drumul librăriei și al bibliotecii, el ar trebui să fie o carte de indiscutabil succes. (Tudor Cristea)

Profil literar realizat de **Victor Petrescu**

istoric și critic literar, istoric al culturii, bibliolog, ziarist